

2022-12-13

§ 127 2021.388 BUN

Granskning likvärdighet grundskolan

Ärendebeskrivning

Under hösten 2022 granskade KPMG på uppdrag av kommunens revisorer huruvida barn- och ungdomsnämnden ger skolenheterna förutsättningar att erbjuda likvärdig utbildning. De områden som granskningen innefattade var resursfördelning/resurstilldelning, modersmålsundervisning/svenska som andraspråk/studiehandledning, särskilt stöd och elevhälsa, legitimerade och behöriga lärare samt kvalitetsarbete. KPMG gjorde bedömningen att grundskolenheterna inte fullt ut har förutsättningar att erbjuda likvärdig utbildning. Ställningstagandet grundade sig på att tillgången till legitimerad och behörig lärarpersonal samt att tillgången till en samlad elevhälsa skiljer sig åt mellan stora och små skolenheter och skolenheter i olika delar av kommunen. Svenska som andraspråk bedrivs inte likvärdigt vid kommunens enheter. Det är svårare att rekrytera studiehandledare och organisera studiehandledning på modersmål vid skolenheter som ligger längre från centralorten. Förutsättningarna att erbjuda särskilt stöd i den form eller den omfattning som bäst gynnar elevens kunskapsutveckling varierar också.

Barn och ungdomsnämnden beslutade 2022-03-22 §30 att ge barn- och ungdomsförvaltningen i uppdrag att analysera om tillgängliga resurser och resursfördelningsmodell utifrån den av nämnden beslutade skolstrukturen ger förutsättningar för likvärdig skola där alla elever får möjlighet att utvecklas så långt som möjligt och ges adekvat särskilt stöd om det bedöms behövas.

Beredning

Barn- och ungdomsförvaltningen har redogjort för och analyserat hur skolstruktur och resursfördelning påverkar förutsättningarna för likvärdig utbildning. Detta presenteras i en rapport som biläggs tjänsteskrivelsen. Skolstruktur beskrivs utifrån skolstorlek (antal elever per skola), skolans socioekonomiska struktur samt skolans geografiska läge. I rapporten analyseras måluppfyllelse, i fråga om andelen elever med minst betyg E i alla ämnen och meritpoäng, i relation till skolstruktur och tillgängliga resurser och resursfördelning. Tillgång till elevhälsans professioner, legitimerad och behörig personal liksom fördelning av elevpeng och socioekonomiskt strukturbidrag är de aspekter som lyfts fram. Skillnader i skolenheternas förutsättningar beskrivs också utifrån tillgången till ändamålsenliga lokaler.

Vad gäller förutsättningar för tillgång till elevhälsa konstateras det att respektive profession har mindre tid på plats på de mindre enheterna och mer tid per skolenhet på de större skolenheterna. Tillgången till legitimerad och behörig personal är inte likvärdig mellan huvudmannens enheter. Det finns inga tydliga skillnader i relation till skolornas storlek eller socioekonomiska struktur vad gäller andel undervisning som skett av lärare med legitimation i ämnet. Däremot finns en tydlig koppling till skolans geografiska läge, skolor i tätorten har en större andel av undervisningen bedrivs av lärare med behörighet i ämnet.

I rapporten beskrivs hur skolenheternas storlek och placering påverkar tillgång till ändamålsenliga undervisningslokaler men också hur huvudmannen på olika sätt

2022-12-13

kompenenserar för brist på tillgängliga resurser på den egna enheten. Skolstrukturen i norra och södra kommundelen påminner om varandra med en något större skola och några mindre, samtidigt som elevernas måluppfyllelse skiljer sig åt. De mindre skolorna, som framförallt finns utanför tätorterna, utmanar skolans organisation för att tillhandahålla tillgänglig undervisning i ändamålsenliga lokaler. Det som skiljer norra och södra kommundelen åt är de socioekonomiska strukturerna vid skolenheterna. Ett antagande i relation till detta är att elever vid socioekonomiskt mer gynnade skolenheter i södra kommundelen i mindre utsträckning påverkas av de utmaningar som finns vid de mindre skolenheterna.

Förvaltningen konstaterar i rapporten att skolornas socioekonomiska struktur har ett samband med elevernas måluppfyllelse. Huvudmannen använder sig av en socioekonomisk viktad resursfördelning som en förstärkning till delar av det kompensatoriska uppdraget. Andra resurser som huvudmannen beslutar om för att ytterligare stärka det kompensatoriska uppdraget är en centralt organiserad elevhälsa liksom centralt finansierad modersmålsundervisning. Centrala resurser finns för kompetensutveckling på olika områden, vilket används för att stödja en likvärdig skola i kommunen, och riktas till de skolor som behöver. Att på olika sätt stödja rektorer och utveckla ledarskapet samt arbeta för att lärarkompetensen fördelas på det sätt som bäst stödjer likvärdighet är andra områden för kommunernas kompensatoriska arbete.

De olika förutsättningarna för elevers och skolors måluppfyllelse kompenseras till stor del genom fördelning och omfördelning av resurser från huvudmannen. Enheterna behöver fortsatt stöd för att nyttja tilldelade och tillgängliga resurser för att möta det kompensatoriska uppdraget. Vissa enheter utmanas av att anordna undervisning i svenska som andraspråk, andra av tillgång till behöriga lärare och vid andra enheter behövs riktade kompetenshöjande insatser för personal. Därför behöver huvudmannen stödja varje enhets arbete med att utveckla god processkvalitet utifrån respektive skolas förutsättningar.

Beslut

Redovisningen godkänns.

Expedieras till Kommunfullmäktige
Kommunrevisionen